

ogfaa det, at man vil have Alieiligheden og det forpøgede Arbejde vel betalt? Jeg tror ikke, at man igjennem en Henviſning af diſſe Laan til de beſtaaende Inſtituter, vilde opnaa billigere Adminiſtration; hvad jeg tror og faſtkholder, er det, at Sagen er af den Betydning og Vanſkelighed, at den fortjener og trænger til en Adminiſtration for fig, og at det ikke vilde være rigtigt eller vilde fyldeſtgjøre den almindelige Menings Krav, om man vilde lade dette Hørv udføre, om jeg ſaa maa ſige, ſom et Appendix, ſom en Biſorretning ved allerede beſtaaende Inſtituter. Man vilde ikke finde fig beroliget derved, man vilde forlange, at der oprettes egne Inſtituter med egne Beſtyrelſer for at ordne diſſe Forhold, ſom have en ſæregen Natur. Men det er meget farligt at oprette Kreditforeninger, ſom ere baſerede paa ſolidariſk Anſvarlighed af Smaaſolk, ſom ſidde i forjældede Omſtændigheder. Dmtrent ſaaledes udtalte, tror jeg, det ærede Kongevalgte Medlem (Uſting) fig. Jeg kan ikke ſlutte mig til den Tanke, ſom det ærede Medlem ſaaledes har givet Ord. Jeg ſer ikke nogen Umulighed for, at den Sikkerhed, ſom kan gives og ſaas fra ſmaa Eiendomme, ikke ſkulde kunne være tilfredsſtillende, og derſom det ſkulde blive ſaa, at Staten giver ſin Rentegaranti, vil det blive en veſentlig Opgave for Regjeringen at træffe ſaa betryggende Foranſtaltninger med Hensyn til Laanene, ſom maa antages at give fuld Sikkerhed. Det ligger jo i Regjeringens Magt igjennem Vedtægterne at tage en hvilkenſomhelſt Sikkerhed med Hensyn til Burderingen af Eiendomme og Laanenes Udſe, og det er klart, at Regjeringen vilde lade det være fig magtpaaliggende at gaa frem med den ſtørſt mulige Forſigtighed. Jeg tror alſaa ikke, at det vilde tilfredsſtille de Krav, ſom denne Opgave ſtiller, at ſøge at naae Maalet ved at ſætte Beſørgelſen af diſſe Forretninger ſom et Appendix til de allerede beſtaaende Kreditforeninger. Jeg tror, at det vil forlanges, for at man med fuld Betryggelſe kan hengive fig til den Tanke, at man opnaar noget Virkeligt igjennem denne Foranſtaltning, at der oprettes ſæregne Laaneinſtituter, og naar det ærede Medlem, ſom førſt havde Ordet, mente, at ſaa var idetmindſte een Forening nok, ſaa tror jeg dog, at Forholdene i Sylland og paa Deerne ere ſaa forſkjellige, at det allerede af Hensyn dertil vilde være urigtigt at blive ſtaaende ved een Forening; jeg tror, at det vilde være nødvendigt at oprette de to, ſom ere foreſlaaede.

Det næſte Punkt, der bliver at tage under Overveielſe, er, om de Forſlag ſom ere gjorte, ſigtende til at forſkaffe de ſmaa Ciere paa Landet billige Laan paa en nogenlunde let Maade, ere henſigtsmæssige. Man har ſøgt at naae ſit Maal ved foruden at indrømme de almindelige Begunſtigelſer, der ere tilſtaaede de øvrige Kreditforeninger, ogſaa at tilſtede en større Lempe af Stempeludgifterne og ved en fritagelſe

for Erløggelſen af Gebyrer i forſkjellige Tilfælde. Det ærede 3die Medlem for 5te Kredſ (Ogenbøll) har nogen Betænkelighed ved Indrømmelſer paa dette Omraade, Noget, hvori andre ærede Medlemmer ikke ere enige med ham og jeg heller ikke. Det er af de Slags Begunſtigelſer, ſom man jo ſer meget hyppigt og i Formeraals Tjenelſte, ſom jeg ikke tror ere vigtigere end det nærværende. Naar det ærede Medlem ſiger, at det kun er ſmaat, hvad der derigjennem vil opnaas, ſaa vil jeg ſige, at overordentlig ſtore Begunſtigelſer paa diſſe Laan kan man i det Hele taget ikke opnaa ved de foreſlaaede Foranſtaltninger, men de tabe naturligviſ i deres Betydning, naar man lader Noget gaa bort. Der er god Anledning til at give Begunſtigelſer paa alle de Punkter, hvor man med Nimelighed kan gjøre det, alſaa ogſaa hvor Spørgſmaalet er om Stempel og om Gebyrerlæggelſe. I een Hensende have alle ærede Medlemmer været enige, og det er deri, at Gebyrerne ved Realitationen af ſaadanne ſmaa Eiendomme løbe op til noget Urimeligt. I den Hensende maa jeg beſjende, at det nærmelſte Formaal for nærværende Lovforſlag har været det, at ſøge igjennem diſſe Begunſtigelſer at lette Udgangen til Laan, men at det har ligget noget fjernere at tenke fig, at denne Lov ogſaa ſkulde indeholde Beſtemmelſer om en billigere Realitation af Panterne, naar en ſaadan ſkulde finde Sted. Jeg indrømmer imidlertid, at den Sag har ſin Betydning ogſaa f. Ex. med Hensyn til Kurſen paa de Obligationer, der blive udbedte, ligelſom det naturligviſ er af Betydning for den Ciere, der er under Execution, at der bliver levet ham ſaameget ſom muligt af hans Eiendom tilbage. Der er nok Anledning til ogſaa at tage denne Side af Sagen under Overveielſe, og jeg tror ikke, at der er Noget til Hinder for, at man i denne Hensende kan komme til det gunſtige Reſultat, at man virkelig kan tage Beſtemmelſe om en Nedsættelſe af Gebyrerne ved denne Leilighed. Men een Ting maa jeg dog gjøre opmærksom paa, og det er, at, naar Omkoſtingerne ved Realitation af Eiendomme ofte løbe op til noget Formidabelt, ſaa er det ikke ſaameget paa Grund af Gebyrerne, men det ſkyldes i det Veſentlige ogſaa Befordringsudgifter, forſaavidt de Folk, der ſkulde beſkjæftige ſig med Realitationen, ho i temmelig ſtor Afſtand fra det Sted, hvor Eiendommen ligger. I denne Hensende kan Lovgivningsmagten vanſkelig udrette Noget. Man har dernæſt ſøgt at gjøre Laanene mindre beſøftelige ved at ſtille, om ikke mindre ſtrænge, ſaa dog andre Betingelſer for Burderingen end dem, der nu forlanges for Burdering til Udlaan af offentlige Midler. Det er nokſom beſjendt, at, naar Talen er om ſmaa Laan, er Lagationsforretningen en Affære af ikke ringe Betydning, og jeg antager, at det ikke vilde være vanſkeligt at bringe det dertil, hvad der jo allerede i Pragis er udført paa